

PELLERVON KIRJASTO N:o 1.

II.1
7004

PELLERVO.

TOIMITTANUT

VÄINÖ AXELSON.

HELSINKI 1899.

PELLERON KIRASTO N. 1

PELLERON

PELLERON

881494

Suomen sivistyneelle yleisölle!

*Pellervo-Seura, jonka tarkoituksena on edistää vähä-
väkisen maalaisväestön taloudellista vaurastumista etupäässä
tekemällä osuustoiminnan aatteen sen keskuudessa tunnetuksi,
rohkenee kääntyä Suomen sivistyneen yleisön puoleen pyyn-
nöllä, että se uudelle yritykselle antaisi tarvittavan aatteellisen
ja aineellisen kannatuksensa.*

*Voidakseen toteuttaa ohjelmaansa, voidakseen köyhälle
maamiehelle opettaa, että hän liittymällä vertaistensa kanssa
yhteen voi hankkia itselleen sen pääoman, jonka puutteessa
hänen elinehtonsa ovat käyneet niin epävarmoiksi kuin ne
ovat, saadakseen aikaan maamiesseuroja edullisten yhteisosto-
jen ja yhteismyyntien välittäjiksi, osuusmeijereitä, osuuslaina-
rahastoja ja -vakuutuslaitoksia sekä muita kooperatiivisia
hankkeita, joiden kautta maalaisten tulolähteet varmistuvat
ja he itse tulevat satunnaisilta tuhoilta turvatuiksi, tarvitsee
Pellervo, toivotun valtioavunkin ohessa, sangen suuria varoja.*

Pellervo aikoo nimittäin ylläpitää:

*toimistoa, joka aina on valmis neuvoja jakelemaan;
kustantaa aikakauskirjaa, joka ei ainoastaan ole oleva
yhteistoiminta-aatteen äänenkannattaja, vaan myöskin maa-
laisten ammattilehti, siis levittää tietoja maatalouden eri
kysymyksissä, maanviljelyksessä, karjanhoidossa, puutar-
havlilyksessä, käsiteollisuudessa y. m.;*

hankkia matkustavia opettajia, jotka talosta taloon kulkiene neuvovat ja avustavat yhteistoiminta-yrityksissä ja taloutta järjestäessä;

levittää lentokirjasia, mallisääntöjä y. m.

Pyrkiessään kasvattamaan maalaisväestöämme siihen, että se katovuodenkin kohdatessa turvautuisi suuremmassa määrässä omaan apuun kuin hätäapuun, ja koettaessaan hankkia maamiehelle siihen mahdollisuutta, Seura katsoo varmasti voivansa luottaa parempiosaisten kansalaisten alttiiseen myötävaikutukseen. Siinä vakaumuksessa Seura täten kääntyy näiden arvoisain kansalaisten puoleen, pyytäen heitä joko lahjoituksilla tai sitoutumalla sen jäseniksi edistämään Seuran pyrintöjä.

Helsingissä tarjoutuu lähimmässä tulevaisuudessa tilaisuus merkitsemään itsensä jäseneksi Seuraan sen kautta, että muutamat aatteeseen innostuneet kansalaiset ovat ottaneet käydäkseen henkilöiden luona, joiden oletamme olevan halukkaita Seuran pyrintöjä kannattamaan.

Helsingissä, Marraskuulla 1899.

Pellervo-Seuran johtokunta:

Hannes Gebhard.

J. G. Bergbom.

J. Cygnaeus.

Theodor Forssell.

Gösta Grotenfelt.

A. Osv. Kihlman.

Erkki Pullinen.

O. E. Tudeer.

R. A. Wrede.

Muutamien aikalaistemme valtio- ja tiedemiesten lausuntoja maanviljelijäin yhteistoiminnasta.

Ranskassa.

Waldeck-Rousseau, nykyinen pääministeri oli v. 1884, yhteistoimintalain ilmestyessä, sisäasiainministerinä ja lähetti sen johdosta kiertokirjeen kaikille prefekteille. Tässä kirjeessä hän lausuu m. m.:

»Teidän tulee edistää yhteistoiminnan hengen kehitystä, elähyttää sitä, helpottaa lain käyttämistä, tehdä se kevyeksi, poistaa ne vaikeudet, jotka epäilemättä esiintyvät puuttuvasta kokemuksesta ja tottumukselta sen suoman vapauden käyttämiseen. Katsoen niihin tarpeihin, joita tämä laki (21 p. maaliskuuta) täyttää, sen henkeen, niihin suuriin toivomuksiin, joita valtio ja vähäväkiset siihen panevat, laajenee, herra prefekti, Teidän tehtävänne, ja lain merkitys on kasvava sitä mukaa missä määrin Te voitte herättää asianomaisissa luottamusta siihen, sekä missä määrin tämä luottamus on hankkiva Teille tilaisuutta palvelemaan heitä. — — —

Monet kansat, jotka, vaikka luonto onkin heille ollut vähemmin antelias kuin meille, ovat menestyk-

sellä kilpailleet meidän kanssamme, saavat suuressa määrässä kiittää *elinvoimaisia yhteistoimintalaitoksia* kukoistuksestaan maanviljelyksen alalla. Jos Ranska ei tahdo jäädä tässä kilpailussa jällelle, niin tulee sen seurata tätä esimerkkiä. Senpä vuoksi onkin hallituksen ja kansan eduskunnan toivomus saada ammattiyhdistyslaitos ja ne osuuskunnat, joita se on omiansa luomaan, suurimmassa määrässä kehittymään. — —

— — — — —»
Ranskan *maanviljelysministeri* puhui v. 1897 m. m. tähän tapaan:

»Vapaan yhteistoiminnan kaikkivaltiaalla vipusimella voivat miehet ja naiset, joilla on hyvä tahto, nostaa koko maailman . . . Minä olen jo vapaan yhteistoiminnan innokkaimpia miehiä; sen kehittämiseksi minä yhä enemmän koetan ohjata kaikki hallintotoimet, joita julkiset virastot voivat suorittaa maanviljelyksen hyväksi, ja minkä minä voin, tulee valtion avunanto yhä enemmän tähtäämään samaan suuntaan. Ainoastaan vapaan yhdistymisen alalla voivat valtion toimenpiteet ja yksityisten oikeudet tehdä sovinnon.»

Professori *Georges Blondel*, joka äskettäin on viisi-miehisen lähetystön johtajana pitemmän aikaa tutkinut Saksan taloudellisia oloja ja niistä julaisut huomiota herättäneitä teoksia, on lausunut:

»Ainoa taloudellinen ilmiö Saksassa, joka ehdottomasti antaa aihetta iloon ja varmaan tulevaisuuden luottamukseen, on maanviljelijäin yhteistoiminta.»

Saksassa.

Professori *Lujo Brentano*, Saksan etevimpiä taloustieteen tutkijoita, kirjoitti v. 1896:

»*Maanviljelyksen pelastus on osuuskuntalaitoksessa.* Tästä ajatuksesta vallitsee tätä nykyä yleinen yksimielisyys. Ei löydy ketään, mihin puolueeseen hän muuten kuuluneekin, joka tätä nykyä voisi kieltää maanviljelykseltä osuuskunnallisen järjestymisen. Päinvastoin kaikki vain kehoittavat siihen.»

Miquel, Preussin etevä raha-asiain ministeri, puhui v. 1897 valtiopäivillä tähän tapaan:

— — — »kun me noihin luonnollisiin etuihin, joita pieni- ja keskikokoisilla tiloilla on (suurtiloihin verraten, joista hän edellä oli puhunut), osuuslainarahastojen, osto- ja myyntiosuuskuntain, tuotanto-osuuskuntain, esim. osuusmeijerien, kautta voimme lisätä suuren osan niistä luonnollisista eduista, joita suurtilallisilla on, silloin olemme saavuttaneet varmat perustukset pieni- ja keskikokoisten tilojen pysyttämiseksi ja lisäämiseksi, joka on nykyajan suurimpia yhteiskunnallisia tehtäviä.»

Englannissa.

Geoffrey Drage, etevä parlamentin jäsen ja yhteiskunnallisen kysymyksen tutkija, on lausunut irlantilaisen maakysymyksen johdosta, että sitä ei voida ratkaista eikä köyhää maalaiskansaa auttaa millään lainsäätämistoimilla tai suurilla miljoonamyönnytyksillä oman maan hankkimista varten, jos ei samalla Irlannin maalaisväestön pelastustyötä järjestetä alhaaltapäin, nykyajan taloudellisten vaatimusten mukaan, *maanviljelijäin yhteistoiminnaksi.*

Pellervo.

Esitelmä, jonka Pellervon perustavassa kokouksessa

piti agronomi

W. Axelson.

Vaikeata on useammille meistä, jotka vaan välillisesti tunnemme vuodentulon vuotuisia vaihteluita, edes arvata, millä tunteilla kansamme suuri enemmistö, maanviljelyksestä välittömästi elävä vähäväkinen maalaisväestö käy lähintä tulevaisuuttaan kohti, mitä se siltä odottaa. Kaikki olemme tosin jo kuulleet hitaan, — valituksiinkin hitaan maamiehemme alkavat hätähuudot. Olemme kuulleet Uudenmaan ja Hämeen maanviljelijäin valittavan, ettei tämän kesän sato riitä ensi korjuuseen saakka, Pohjanmaan maamiehen etsivän seutua, mistä ensi keväiset siemenviljansa hankkisi, kenties senkin, että usea Karjalainen pikkuviljelijä jo on suuren osan karjaansa hukannut tai että Savon ja Kainun asujat jo nyt paikoin sekoittavat pettua hallan kitkeröittämään rukiiseen. Mutta vaikka olisimmekin tämän kuulleet, on meidän vaikea tajuta uhkaavaa katoa koko laajuudessaan, sellaisena kuin maalainen sen näkee. Me luotamme siihen jo meissä vakiutuneeseen uskoon, että yksi kesä, olkoon se kuinka lyhyt ja epävakainen, kuinka tulvainen ja hallainen tahansa, ei enää *nykyoloissa* voi tuottaa täydellistä katoa, se ei voi köyhimmästäkään mökistä riistää mahdollisuutta *jollain tavoin* selviämään

talven yli. Luotamme te'ennäisiin pelastuskeinoihin, hätäapuun, ylimääräisiin töihin, — yleensä hädän alaisen ulkopuolelta tulevaan apuun. Sehän on ennenkin auttanut, se auttaa nytkin.

Mutta maanmies tietää, että tämä apu riittää vain kadon seurauksia korjaamaan, mutta itse katoa se ei voi olemattomaksi tehdä; maanmiehelle jää tioto, että luonnonvoimat häneltä vielä nytkin, tänäkin vuonna, kykenivät viemään mahdollisuuden *omin voimin ja omin avuin* tulla toimeen oman *vapaah-toisen* työnsä, maanviljelyksen tuotannolla. Hän tietää että hänen ammattinsa yhä vielä yhtä epävarmasti hänet elättää, kuin se on sen ennen tehnyt.

Ei tarvitse paljokaan maanviljelyslojamme tunsea tietääkseen, että maaperämme ei ole niin karu, eikä ilmastomme niin epäsuotuisa, että olisimme aseettomat tämänkään kesän kaikkia tuhon tuovia luonnon voimia vastaan. Eikä taas tarvitse olla kovinkaan paljo perillä maalaisväestömme tilasta tietääkseen, että siinä löytyy monta kohtaa, jotka kadon vaikutuksia suorastaan edistävät. — Suurimmalta osalta maata viljelevää kansaamme puuttuu vielä tiedon aseet. Se ei tiedä tai osaa hyväkseen käyttää niitä uudenaikaisia viljelysparannuksia, jotka maataloutta turvaavat luonnon vitsauksilta. — Samalla ei sillä ole kykyä, eikä tilaisuuttakaan järjestää taloudellisia asioitaan niin, ettei ensimmäinen vastoinkäyminen niitä jo saisi pois tasapainosta. Koko maalaisen taloudellinen tila on epäterveellä pohjalla, tulot ovat niukat, viljelyskustannukset ja muut menot sitä suuremmat ja usein ei varsinkin pikkuviljelijämme edes itse ole se, joka asioistaan ja taloudestaan määrää

— Nämät ovat epäkohtia, joiden merkitystä ja laa-
uutta harvemmin ajattelemme, kuin suotavaa olisi.

Se kuva, minkä sivistynyt yleisö yleensä on
maalaisoloista itselleen luonut, perustuu monessa suh-
teessa vääriin olettamuksiin. Tämän kuvan useim-
mille luovat pääasiassa voimassa olevain sivistyslai-
tostemme ja maatalousyhdistystemme näkyvä työ.
Tiedämme, että ympäri maata yksi kansakoulu toi-
sensa perästä täyttyy oppilailla; päätämme siitä, että
halu koulunkäyntiin, halu saada sivistystä ja tietoja
kansassamme on yleinen. Samoin tiedämme että maan-
viljelysseuramme suurien valtioapujensa nojalla jaka-
vat näyttelyiden, kilpailujen ja virkamiestensä kautta
tietoja uusimmista, ajamukaisemmista viljelystavoista,
pitävät huolta ammattisivistyksestä. Päätämme siis,
että hengen asept, jotka käyvät taloudellisten edellä,
niinkuin sanotaan, ovat varmasti leviämässä. — Mutta
tämän kuvan alta emme näe tai tarpeeksi ota huo-
mioon, että tuhannet kodit *eivät* pane lapsiaan kou-
luun, että maanviljelysseuroihin muutamissa lääneissä
tuskin kuuluu 10:tä 100:sta maanviljelijästä, ja että
nämä sivistyksestä väliäpitämättömät juuri kuuluvat
niihin kansan piireihin, jotka enimmänsä ovat noiden
sivistyslaitosten vaikutusten tarpeessa. Ja minkä täh-
den? Tähän kysymykseen saa aina saman vastauk-
sen. Köyhä maalainen, joka aamusta iltaan saa aja-
tella vain perheensä aineellista toimeentuloa, jonka
aika ei riitä muuhun kuin tämän päivän leipähuo-
liin, ei voi kannattaa ja suosia laitosta, joka hänelle
tuottaa vaan lisämenoja, antamatta pienintäkään apua
ensi hätää poistamaan. Onhan aivan luonnollista,
että köyhä maalainen ymmärtää vain sellaisten lai-
tosten tarpeellisuuden, jotka tahtoisivat häntä nyt

heti, s. o. välittömämmin auttaa, vaatimatta pitkää kypsyttämisaikaa ja edeltäpäin tarvittavia kustannuksia tuottaakseen sellaisia etuja, joiden tarkoituksesta ja hyödyllisyydestä hän ei edes ole selvillä. Näin ajattelevat maalaiset eivät meidän päivinämme suinkaan ole vielä vain yksityisiä poikkeuksia, niinkuin tahtoisimme ja sen tähden uskomme olevan; niihin kuuluu koko suuri irtolaisväestömme ja sen lisäksi suurin osa pieniviljelijöitämme; niiden lukumäärää ei saa laskea yksityisissä, vaan kymmenissä, ja useammissa kymmenissä prosenteissa koko kansasta. Näiden kesken leviää sivistys nykykeinoilla liian hitaasti. Ei ole meidän jäätävä odottamaan, milloin he sitä tietä ovat saaneet aseet oman aineellisen tilansa parantamiseksi.

Yleensä täytyy tunnustaa, jos maalaisoloja vähänkin tuntee, että maalaisten huono tila *suurimmassa* määrässä rippuu aineellisista epäkohdista. — Mutta kun epäkohdat ovat aineellisia, täytyy parannustöihin liittää suoranaistemmin taloudellista tilaa parantavia keinoja. — Nyt perustettavana oleva seura, Pellervo, on ohjelmakseen ottanut maalaisten taloudellisen vaurastuttamisen. Se tahtoo maalaisille osoittaa, mistä he jo nyt heti ilman uhrauksia ja vaaranalaisuutta, panematta mitään alttiiksi voivat hankkia viljelysuudistuksiin ja entisestään jo löytyvän ahdingkotilansa parantamiseksi tarvittavia pääomia. Pellervo tahtoo opettaa, miten vapaan liittymisen kautta toisten kanssa taloudelliseen yhteistoimintaan yksityinen maalainen voi auttaessaan noita toisia itse saada *samaa* apua. Yhteisostojen kautta vähenevät hänen rasittavat viljelys- ja elatus-kustannuksensa ja saa hän siten taloonsa entistä parempaa tavaraa;

hänen luottamuksensa koneihin, apulantoihin ja muihin tarpeellisiin uutuksiin kasvaa. Yhteismyyntit pidättävät maalaisille itselleen osan siitä liikevoitosta, jonka useinkin monenkertaiset välikädet, tunnottomat, raskaasti rasittavat välikauppiat ovat heidän tuotteillaan hankkineet. Osuusmeijerit kohottavat tärkeimmän maataloustuottemme arvoa, tekevät siitä varmemman ja paremman tulolähteen. Osuuslainarahastoista saavat maamiehet edullisten lainain muodossa varoja karjan hankkimista, maanparannuksia, koneiden ostoa varten, tai auttavat ne heitä sattuvissa raha-ahdingoissa. Osuusvakuutuslaitokset turvaavat maalaisia tapaturmain ja kuoleman, palon ja rakeiden aikaansaamilta vahingoilta. Näitä tahtoo Pellervo maalaisille tutuksi tehdä ja kasvattaa heitä niihin ryhtymään; ja se lupaa antaa neuvoa ja apua, kun sitä pyydetään ja tarvitaan. — Edistämällä maamiesseurain syntyä joka kuntaan, tahtoo Pellervo saada aikaan sen koulun, jossa näitä asioita opetetaan ja opitaan.

Viime kesänä olen ollut tilaisuudessa näkemään, mitä toiveita Pellervolla ja sen ohjelmalla meikäläisissä oloissa saattaa olla. Olen eri osissa maata itse nähnyt, millä tunteilla yhteistoiminta-aatetta ja Pellervon syntyä sen ajajaksi on tervehditty. Sekä omat näkemäni että muilta kuulemani ovat tarpeeksi vakuuttamaan, että Pellervo ei ole liian aikaisin tullut maailmaan. — Kerron lyhyesti muutamista kokouksista ja muista tilaisuuksista, missä puhe on ollut taloudellisesta yhteistoiminnasta ja siitä mitä nyt jo maalla on tehty Pellervon aatteen eteen.

Kesäkuun alkupäivinä oli muutamia kymmeniä Viipurin läänin maanviljelijöitä kutsuttu muutamalle

suuremmalle tilalle keskustelemaan, miten voisi aikaansaada vilkkaampaa vuorovaikutusta, yhteistoimintaa seudun maatalviljelevän väestön kesken. Olin kokouksessa mukana; puhuin siitä, kuinka ulkomailla maamiehet ovat jo vanhastaan tunnetun henkisen yhteistoimintansa ohessa s. o. yhteisen tietojen hankkimisen ohessa ammattiseurainsa kautta, viime aikoina myöskin ryhtyneet taloudelliseen; miten yhteistoiminta nyt monissa maissa on saavuttanut uskomattomia tuloksia sekä taloudellisessa että siveellisessä suhteessa. Kun sen jälkeen otin puheeksi omat olomme, kuinka niihinkin voisi uutta eloa ja hyvinkin tarvittavia parannuksia aikaansaada samalla tavalla, ja esitin miten mielestäni meillä olisi alettava tätä työtä, jotta se parhaiten menestyisi ja enin vaikuttaisi, syntyi siitä keskustelu, jossa olisin suonut jokaisen kansansa tilasta välittävän suomalaisen olleen kuulijana läsnä. Tuntui kuin yhteistoiminnan luonnollinen yhteisinhimillinen aate olisi, vaikkakin itsetiedottomana, piililty jo ennestään läsnäolijain mielissä. Se tarvitsi vain ulkopuolelta tulevaa sytykettä tullakseen eläväksi tiedoksi. »Miksi ei tätä aatetta tuotu meille jo 1868:n nälkävuonna; se olisi meidät ja lähimmäisemme pelastanut turvautumasta petollisiin sydämetömiin auttajimme, koronkiskureihin, jotka palkaksi siitä, että silloin meidät pelastivat nälkäkuolemasta, yhä vielä, 30 vuotta sen jälkeen, pitävät $\frac{1}{2}$ tai $\frac{2}{3}$ pitäjäläisistämme ikeensä alaisina», sanoi heti aluksi eräs vanha, 68:n nälästä säästynyt isäntä. Tällaiseen henkeen käyvän, vilkkaan ja liikuttavan keskustelun jälkeen oli luonnollista, että toimeen aatteen toteuttamiseksi ryhdyttiin heti. Läsnäolijain alotteesta syntyi liitto, joka nyt useampia yhtä vilkkaita, mutta

keskustelijoista rikkaampia kokouksia pidettyään on alulle saanut 29 maamiesseuraa lääninsä alueella, läänin maaviljelysseuran välityksellä. Niissä kukin yksityinen liiton jäsen ajaa yhteistoimintaa olojen kehityessä yhä kauemmas; kukin jäsen käy liiton kokouksista hankkimassa ne tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta vuorovaikutus eri kuntain maamiesseurain välillä pysyisi elävänä.

Pohjois-Karjalan väestö on eteläisten naapuriensa lailla tervehtinyt uutta aatetta. Rasittava velkakauppa, maanvileijäin epäedulliset taloudelliset olot, jotka synnyttävät yhä isommat määrät irtolaisia, ovat maaperän heidän keskuudessaan muokanneet valmiiksi taloudellisille parannuksille. Siellä perustetaan maamiesseuroja, siellä on ajateltu yhtyä yhdessä myymään karjaa, koska sen elatus ei ilman laitumia ja heinämaita, jotka vielä ovat veden peitossa, käy päinsä. Siten säilytetään hinnat edes vähän parempina, kuin ne yksin myydessä olisivat. — Savossa olen useamman kerran ollut tilaisuudessa puhumaan yhteistoiminnan tarpeellisuudesta, joskus sadoille ihmisille yht'aikaa. Tuskin missään on aatetta niin kiinnolla seurattu, siihen niin innolla tartuttu. Savolainen käsittää täydelleen minkä voiman hän saa käsiinsä, jos hänelle hankitaan tilaisuutta säästämään osankaan nykyisistä viljelyskustannuksistaan, pannakseen sen parannuksiin, jotka hän jo kauan on olonsa turvaamiseksi välttämättöminä pitänyt, vaan johon ei rahoja ole riittänyt. Yksin Savon irtolainenkin jo nyt tervehtää yhteistoimintaa ilolla. »Laittakaa ensin maanviljelys sille kannalle, että se kannattaa, opettakaa meille ensin naapurien esimerkillä, miten saamme paremmat toimeentulot maasta, ja antakaa sitte vasta

lainoja oman maan saamista varten.» Siihen tapaan kuulin erään irtolaisen Savossa puhuvan. Samaa olen muuten toisten kautta kuullut muissakin osissa maata irtolaisten kesken ajateltavan. — Erässä kokouksessa, joka myös pidettiin Savossa, vaativat muutamat köyhät talonisännät minua jäämään heti toteuttamaan sitä, mistä olin puhunut. »Ei ole aikaa viivyttää yhteis-ostoa ja muuta, mitä olette luvannut. Minäkin olen tänä vuonna saanut 500 mk. vähemmän tuloja kuin edellisinä on ollut, ja kuitenkin niinäkään ei monia satoja ole ollut, eikä koskaan liikaa. Jos olisin joskus niin paljo voinut säästää, että maitteni takasuot olisin saanut kuiviksi, ei tänä vuonna olisi leivästä puutetta», sanoi yksi heistä. Ja jauhojen yhteisosto suunniteltiin naapurien kesken heti. — Samassa Savossa on jo tietoni mukaan monella taholla yhteisostoon ryhdytty. Milloin on kysymyksessä siemenvilja, milloin elatustarpeet, joskus maanviljelystarpeetkin. Osuusmeijereitä on samoin tekeillä ja yhteistoiminta karjanhoidon alalla on Savossa jo täydessä käynnissä.

Pohjanmaalla, sen pohjoisimmissakin perukoissa ajetaan nykyään innolla yhteistyön ja — omaisuuden aatetta. Maamiesseurat tai vapaat yhdyskunnat ovat siellä hankkineet kyläkunnille yhteisiä maanviljelyskoneita. Kun siellä työväestä alkaa olla yhä tuntuvanpi puute, eikä yksityisten kannata hankkia koneita, voi arvata mikä tavaton hyöty tällaisesta yhteisomaisuudesta on. — Pohjanmaalta niinikään kuuluu, että muutamain paikoin jo on tekeillä yhteisiä myllyjä, meijereitä ja muita osuustoiminta-laitoksia.

Hämeessä ja Länsi-Suomessa, samoinkuin Uudellamaallakin, joissa maatalousolot jo ovat kehittyneem-

mät kuin muualla Suomessa, on yleensä kauimmas ehditty aatteen toteuttamiseksi. Läntisen saaristomme asukkaat puuhaavat maamiesseurain kautta yhteistä kalan myyntiä, mannermaan kuntiin on sinne tänne perustettu piiriyhdyskuntia, jotka toteuttavat kaikenlaisia yhteistoimintoja, maamiesseuroja, osto- ja myyntiosuuskuntia, yksin osuuslainarahastoja, joita kuitenkin meillä nykyoloissa täytyy pitää yhteistoiminnan vaikeimpana ilmenemismuotona.

Ympäri maan on siis aate jo saanut jalansijaa ei vain ajatuksissa, mutta todellisuudessaakin. Kun kaikki nyt perustetut ja perustumaisillaan olevat maamiesseurat ovat vuoden tai pariakin saaneet vaikuttaa aatteen palveluksessa, saamme nähdä, että siitä meilläkin koituu, niinkuin eräs maamme tunnetuimmista papeista on lausunut, uusi kansallinen voima, sellainen kuin siitä ulkomailla on syntynyt.

Pellervon työ, yhteistoiminnan ajaminen, tunnetuksi tekeminen ja käytännöllinen järjestäminen tarkoittaa siin maalaisten taloudellisen tilan parantamista. Mutta samalla kuin tämä on Pellervon tarkoitus, jonka saavuttamiseksi meidän jo kannattaa uhrata paljo — johtaa se vielä toiseenkin tarkoitukseen. Se johtaa kansamme siveelliseen kohottamiseen. Yhteistoiminnan luonnollinen seuraus on elpyvä yhteishenki; yhteisten etujen ajaminen yhteisvoimin synnyttää luottamusta toisiin ihmisiin, samalla kun se kohottaa luottamusta omaankin voimaan joka on osa yhteisvoimasta ja kasvattaa tiedon, että *oma apu* on varmin parantaja kaikissa olosuhteissa. Maalaistemme kenties heikoin, turmiollisin ominaisuus on heidän epäitsenäisyytensä. Aikojen kuluessa on olojen pakosta vähäväkisin kansamme aines, kansan juuri,

oppinut ja tottunut turvaamaan toisiin, parempi osaisiin alussa taloudellisessa, sitte muussakin suhteessa. Se on epäkohta, joka vaati korjaamista, ja sen korjaamiseen yhteistoiminta parhaiten vie, vapauttamalla maalaisemme taloudellisista, vasten tahtoa saaduista holhoojistaan, ja antamalla hänelle aseet itsenäistä, vapaata toimintaa varten. Sivistyksen leviämislle aukeavat silloin ne tiet, joita taloudelliset epäkohdat tähän asti ovat tukkineet. Maanmiesseurat liittävät, aineellisia etuja yhteistoiminnan kautta tarjoomalla, piiriinsä vähäväkisimmätkin, sivistyksestä vielä osattomat; näihin ulottuvat sivistyslaitoksemme entistä varmemmin, kun ne rupeavat yhteistyöhön Pellervon aatteen ajajain kanssa.

Mutta kaikki tämä mitä Pellervolta nyt jo vaaditaan, ja se, minkä se on vastaisuudessa ottanut ajaakseen, vaatii paljo voimia, kannatusta ja apua kaikilta parempiosaisilta. Tottuneina hatsomaan vain suorastaan ihanteellisia asioita sen arvoisiksi, että niiden eteen kannattaa uhrautua, emme ehken nyt vielä kykene arvostelemaan koko taloudellisten asian ja yhteistoiminta-aatteen tärkeyttä. Sen tekevät jo muiden maiden kaikki kansalaiset. Arvatenkin tuntiessaan tämän aatteen uskomattomat aineelliset ja siveelliset voitot omassa maassaan, onnittelee eräskin tänään saapunut tanskalainen sanomalehti Suomea Pellervon synnyttä uuden kansallisen voimansaajaksi. Uskokaamme sen vakaumusta, ja uskokaamme Pellervon tarpeellisuutta; sen paras osottajahan jo on ilmautunut, oma maalaisrahvas tervehtää sen syntyä ja olemassaoloa tukalan tilansa auttajana.

Pellervon toiminta-ohjelma lähintä tulevaisuutta varten.

Pellervo aikoo lähimpänä tulevaisuutena;

I. levittää kooperatiivista (osuustoiminta-) aatetta;

II. yhdessä maanviljelysseurain kanssa koettaa aikaansaada maamiesseuroja jos mahdollista joka kuntaan, ja niiden kautta kasvattaa maalaisväestöä erilaista osuustoimintaa varten;

III. edistää vapaata osuustoimintaa maatalouden eri aloilla, niinkuin yhteisostoa, yhteismyyntiä (marjain, munain, perunain, halkojen y. m. myynti, hankinta-urakat), yhteisomaisuutta (koneosuuskunnat, sonniyhdistykset, karjanjalostus-yhdistykset y. m.);

IV. ottaa selkoa kokemuksista osuusmeijerien alalla eri osissa maata ja valmistaa kysymystä, miten tätä liikettä on tästä lähtien kehitettävä.

V. valmistaa kysymystä osuuslainarahastojen perustamisesta maanviljelijöille.

Tätä varten Pellervo ylläpitää:

1) *toimistoa* Helsingissä, joka on kirjeenvaihdossa eri osuustoiminta-yhdistysten kanssa, saattaen ne yhteyteen toistensa kanssa, ja mikäli mahdollista liikemaailman kanssa, kokoo tietoja ja vastaa neuvonpyyntöihin;

2) matkustavia *neuvoja*, jotka yksissä neuvoin maanviljelysseurain kanssa edistävät maamiesseurain perustamista, järjestävät osuustoiminta-yrityksiä, pitävät esitelmiä, antavat neuvoja.

3) *aikakauskirjaa*, jossa ajetaan yhteistoiminta-asiaa, levitetään ammattisivistystä ja tietoja ajanmukaisista viljelystavoista pikkuviljelijöille, ylläpidetään vuorovaikutusta eri maamiesseurain ja muitten yhteistoiminta-yritysten välillä;

4) kustannusliikettä *kirjasia, mallisääntöjä, käsikirjoja* y. m. s. varten; sekä toimeenpanee

5) *luentokursseja* maanviljelysseurain virkamiehiä, maatalouskoulujen opettajia ja muita henkilöitä varten, jotka ovat halukkaat toimimaan aatteen hyväksi maaseudulla.

Pellervön johtokunta ja toimimiehet:

Johtokunta:

Hannes Gebhard, dosentti, puheenjohtaja.

A. Osw. Kihlman, professori, varapuheenjohtaja.

J. Cygnæus, maisteri, »Labor»'in toimitusjohtaja,
rahastonhoitaja

J. G. Bergbom, maanviljelysneuvos, tilanomistaja.

Theodor Forssell, Maanviljelyshallituksen sihteeri.

Gösta Grotenfelt, tohtori, Mustialan maanviljelys-
opiston johtaja.

Erkki Pullinen, agronomi.

O. E. Tudeer, professori.

R. A. Wrede, vapaaherra, professori.

Seuran sihteeri ja toimiston johtaja:

Väinö Axelson, agronomi. Telef. 2962.

Toimiston postiosote on: *Helsinki*.

Seuran neuvojat:

J. E. Forstadius, agronomi.

V. Fagerström, agronomi.

